

Handläggare: Christina Hermansson
Tfn: 08-508 01 108

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Staten och imamerna. Religion, integration, autonomi (SOU 2009:52)

Svar på remiss från kommunstyrelsen (KS dnr 1515/2009)

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Susanne Tengberg
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Regeringen beslutade i maj 2008 att tillsätta en utredning för att kartlägga och analysera behovet av utbildning för imamer i Sverige. I utredningens betänkande konstateras att det på kort sikt kan finnas ett kompletterande utbildningsbehov av icke-konfessionell natur bland många i Sverige verksamma imamer. Utredningen förordar att detta utbildningsbehov tillgodoses inom det generella utbildningssystemet. Förvaltningen har inget att erinra mot förslagen i betänkandet Staten och imamerna. Förvaltningen anser att även lokala samverkansformer mellan imamer och svenska myndigheter när det gäller värdegemenskap i vardagen är en viktig källa till kulturell integration, kunskapsspridning och dialog om det svenska samhället.

Bilaga

Sammanfattningen ur betänkandet ”Staten och imamerna. Religion, integration, autonomi” (SOU 2009:52)

Remissbehandling

Utbildningsdepartementet har för yttrande remitterat Imamutbildningsutredningens betänkande "Staten och imamerna Religion, integration, autonomi" (SOU 2009:52) till ett sextiototal olika instanser – däribland religiösa samfund, universitet och högskolor samt vissa kommuner. Bland de senare ingår Stockholms stad. Kommunstyrelsen har för yttrande remitterat betänkandet till stadsdelsnämnderna i Spånga-Tensta, Skärholmen och Rinkeby-Kista samt till Kulturnämnden, Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, Utbildningsnämnden och Stadsledningskontoret. Remisstiden inom staden sträcker sig till den 17 september.

Betänkandet

Regeringen beslutade den 22 maj 2008 att tillsätta en utredning med uppdraget att kartlägga och analysera behovet av utbildning för imamer i Sverige (dir. 2008:66). Erik Amnå, professor i statskunskap vid Örebro universitet, förordnades som särskild utredare. Imamutbildningsutredningen överlämnade sitt betänkande Staten och imamerna Religion, integration, autonomi (SOU 2009:52) den 2 juni 2009. En i betänkandet intagen sammanfattning bifogas ärendet (Bilaga).

Bakgrunden till utredningen är att en växande andel av dem som bor i Sverige har en muslimsk kulturell bakgrund och identitet. Idag finns 250 – 300 imamer som arbetar inom muslimska församlingar i Sverige. De flesta imamer har en religiös utbildning från universitet i länder dominerade av islamska seder och bruk, företrädesvis från Balkan, Turkiet och mellanöstern. Flertalet svenska imamer har bott i Sverige i tio år eller mer. För flertalet i Sverige verksamma imamer utgör uppdraget en fritidssysselsättning.

Utredningen har tagit fasta på imamers eventuella betydelse för den kulturella integrationen av invandrare och anser att många saknar tillräckliga kunskaper i svenska språket samt om svensk lagstiftning och samhällsorganisation. Utredningen konstaterar att det på kort sikt kan finnas ett utbildningsbehov av icke-konfessionell natur bland i Sverige arbetande imamer som staten skulle kunna möta.

Utredningen menar att det finns flera starka skäl som talar emot en särbehandling för att möta imamers utbildningsbehov, såväl av konstitutionellt, politiskt som av praktiskt slag. Ett slags statlig auktorisation av somliga religiösa ledare skulle innebära en inblandning i inre församlings- och samfundsangelägenheter som inte står i samklang med principen om statens konfessionella neutralitet. Inte heller skulle det harmonisera med samhällets och samfundens principer om föreningsfrihet och autonomi mellan stat och organisationer.

Istället har utredningen stannat för att förorda att imamers vidarebildningsbehov för att bättre kunna verka i Sverige bör tillgodoses inom det generella utbildningssystemet omfattande såväl Sfi-undervisning som utbildning i språk och samhällskunskap vid landets folkbildningsinstitutioner, högskolor och universitet, där det för övrigt övervägs flera initiativ riktade specifikt mot imamer. På lång sikt kan man också rimligen anta att imamer i Sverige i växande utsträckning kommer att rekryteras bland dem som efter uppväxt och skolgång i Sverige skaffar sig akademisk, teologisk utbildning vid några av de talrika utländska utbildningsinstitutionerna. Även universitet och högskolor i Sverige som präglas av mångkulturalism borde ha goda möjligheter att främja religionsmöten och kulturella dialoger som, oberoende av kön, etnicitet, klass och syn på religion, utvecklar alla medborgares uppslutning kring våra grundlagsskyddade värden om ”respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet” (1 kap 2§ Regeringsformen RF).

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har inget att erinra mot förslagen i betänkandet Staten och imamer. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde har ett väl fungerande samarbete utvecklats med lokala imamer och andra företrädare för den muslimska gruppen, som föreningsfunktionärer, föräldragrupper och ungdomar. Vid tillfällen i stadsdelsområdet när det civila samhällets alla goda krafter behövt mobiliseras har kontakter etablerats med och mellan socialtjänsten, polisen samt lokala föreningar och organisationer för att tillsammans bidra till ett tryggt stadsdelsområde. I den senare gruppen ingår de religiösa församlingarna som en mycket viktig part – däribland de muslimska. Förvaltningen har bjudit in till dialog och som en följd av gott samarbete skapat ett nätverk av goda krafter; ”Järvaandan” med devisen ”Omtanke och Stolthet” och med målet att tillsammans skapa ett tryggare och trevligare område att bo och verka i. Förvaltningen anser att även lokala samverkansformer mellan imamer och svenska myndigheter när det gäller värdegemenskap i vardagen är en viktig källa till kulturell integration, kunskapsspridning och dialog om det svenska samhället.
